

SINTEZA
la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Foii de parcurs privind „Reforma administrației publice”
(criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Agenția de Guvernare Electronică (Aviz nr. 3007 –5 din 09.01.2025)	1	La subcomponenta de „Prestarea serviciilor publice”, pentru rezultatul strategic „Ecosistemul de e-Guvernare al Republicii Moldova consolidat și registrele de stat modernizate, pentru prestarea serviciilor publice electronice” se propune includerea unei noi acțiuni și anume „Necesarul de personal alocat în mod corespunzător, bazat pe natura, volumul și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul modernizării serviciilor publice, implementării cadrului de interoperabilitate și coordonării investițiilor IT în sectorul public”, cu termenul de implementare „Ianuarie 2025-Decembrie 2027” și instituțiile responsabile „Cancelaria de Stat, Agenția de Guvernare Electronică”. Implementarea agendei digitale prevăzută în Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 650/2023, Strategia de reformă a administrației publice 2030 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023, și Programul de implementare al acestei Strategii pentru perioada 2023-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2023, precum și în proiectul prezentei Foi de parcurs privind „Reforma administrației publice” necesită resurse umane și competențe adecvate. În contextul în care Agenția de Guvernare Electronică va avea un rol esențial și	Precizare Acțiunile la care se face referință nu pot fi considerate similare, ținând cont că acestea vizează politica managementului resurselor umane în funcția publică.

		pe partea de schimb de date transfrontalier pe toate sectoarele, este imperativ ca instituția să dispună de personal suficient, calificat și dedicat acestui obiectiv. Mai mult, pentru a asigura o abordare uniformă în procesul de consolidare a capacităților instituțiilor publice, considerăm că este necesar ca și la subcomponenta „Prestarea serviciilor publice” să fie inclusă o acțiune de consolidare a capacităților AGE, similară celor prevăzute pentru alte subcomponente (acțiunea nr. 2 de la primul rezultat strategic al subcomponentei Serviciul public și managementul resurselor umane, acțiunea nr. 3 de la primul rezultat strategic și acțiunea nr. 6 de la ultimul rezultat strategic al subcomponentei Organizare, responsabilitate și supraveghere). Astfel, având în vedere importanța susținerii unei guvernări electronice moderne și adaptată la standardele Uniunii Europene, includerea unei astfel de măsuri de consolidare a capacităților AGE va contribui la eficientizarea implementării reformelor și la garantarea unei administrări publice eficiente și digitalizate.	
Agenția Servicii Publice (Aviz nr. 01/136 din 09.01.2025)	2	La compartimentul „Prestarea serviciilor publice”, rezultat strategic „Mecanisme pentru asigurarea calității serviciilor publice dezvoltate”, acțiunea 1. „Serviciul guvernamental de suport clienți lansat”: – de modificat câmpul „Cadrul de timp” din „iunie 2025” în „decembrie 2025”.	Se acceptă
	3	De completat câmpul „Instituții responsabile”, suplimentar la ASP, AGE și cu „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”. În conformitate cu pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 976 din 06.12.2023 cu privire la aprobarea Conceptului Serviciului guvernamental de suport clienți și a Conceptului Sistemului informațional "Serviciul guvernamental de suport clienți", Instituția Publică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică: 1) va asigura administrarea tehnică și menținerea comunicațiilor electronice și a sistemelor informaționale de stat utilizate în cadrul Serviciului guvernamental	Se acceptă

		de suport clienți; 2) va rezerva și va asigura accesarea numărului unic de apel al Serviciului guvernamental de suport clienți	
Biroul Național de Statistică (Aviz nr. 06-11/DCS-01 din 09.01.2025)	4	comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act
Centrul Național Anticorupție (Aviz nr. 06/2/59 din 03.01.2025)	5	comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (Aviz nr. 04-01/25 09.01.2024)	6	comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act
Ministerul Afacerilor Externe (Aviz nr. DI/3/041-11 din 02.01.2024)	7	comunică despre lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (Aviz nr. 1.4/40/25 din 09.01.2025)	8	În scopul organizării modului de prezentare a acțiunilor în Foaie, precum și pentru simplificarea navigării în aceasta, se propune completarea Foi de parcurs cu o coloana nouă care va include numerotarea acțiunilor.	Se acceptă
	9	Pentru asigurarea monitorizării mai eficiente a procesului de aliniere a administrației publice din Republica Moldova la cerințele procesului de aderare la Uniunea Europeană, precum și pentru excluderea cazurilor de promovare a proiectelor care nu se încadrează în agenda aderării RM la UE camuflând aceste proiecte ca fiind strategice, se insistă completarea foi cu o coloana nouă,	Nu se acceptă excluderea din proiectul Foi de parcurs a acțiunii de dezvoltare a Platformei e-Democracy: această platformă este reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 564/2024,

	care va include criteriu de referință, cerință europeană și act normativ european, ca temei pentru fiecare acțiune și sub-acțiune. Suplimentar, în scopul unificării acțiunilor, viziunilor și direcțiilor de dezvoltare se propune excluderea Acțiunii 1 din compartimentul Organizare, responsabilitate și supraveghere, rezultatul strategic: „Administrația publică este transparentă și asigură dreptul legal de acces la informațiile de interes public” care presupune dezvoltarea Platformei de e-Democracy. Or, aceasta este acoperită prin acțiunile incluse în compartimentul: Dezvoltarea și coordonarea politicilor, rezultatul strategic: „Legislația și mecanismele de consultare sunt concepute într-o manieră incluzivă care să permită participarea activă a societății și luarea în considerare a contribuțiilor OSC-urilor în procesul decizional.”. Suplimentar, crearea platformei, care de facto este un sistem/serviciu informațional, trebuie să fie realizată în conformitate cu prevederile cadrului normativ în special Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, cu respectarea Reglementării tehnice „Procese ciclului de viața al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobat prin Ordinul Ministerului Dezvoltării Informaționale nr. 78/2006. Totodată, considerăm inoportună necesitatea existenței în general a unui astfel de sistem, or acesta va putea fi utilizat de răufăcătorii în scopul manipulării opiniei publice și subminării proceselor democratice. Realizarea unui astfel proiect sensibil nu poate fi inițiat fără un studiu eventual, realizat inclusiv de autoritatea națională de asigurare a securității interne și externe a statului (Serviciul de Informații și Securitate al RM). Suplimentar, nu este clară necesitatea includerii în foaie a procesului de dezvoltare a platformei e-Democracy, dacă achiziționarea serviciilor de consultanță pentru dezvoltarea platformei e-Democrație a fost inițiată pe data de 30 mai 2024 de către Agenția de Guvernare Electronică, publicat inclusiv pe portalul achizițiilor publice (ocds-b3wdp1-MD-1717079527817). În altă ordine de idei, dezvoltarea	act normativ prin care a fost aprobat Conceptul platformei pentru susținerea democrației participative. Mai mult ca atât, conform pct.2 și 3. din concept, se desemnează Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică în calitate de posesor și deținător al platformei pentru susținerea democrației participative (e-Democrație) și ea va asigura implementarea platformei respective. Or dezvoltarea unei astfel de platforme are drept scop principal creșterea participării civice la procesele de luare a deciziilor din administrațiile publice, oferind cetățenilor următorul set de servicii digitale ușor de utilizat și convenabil e-Petiții, e-Feedback și e-Survey, contrar opiniei STISC că Platforma data va putea fi utilizată de răufăcătorii în scopul manipulării opiniei publice și subminării proceselor democratice.
--	--	--

		unei platforme, la care prețul doar a consultanței depășește 3 milioane de lei, se consideră a fi irațională și neargumentată. Cu atât mai mult, STISC fiind posesorul platformei MCloud, platformei unde sunt dislocate sistemele și serviciile informaționale de stat, nu cunoaște și respectiv nu a planificat și nu are pregătite resursele necesare pentru funcționarea unui astfel de proiect.	
	10	La compartimentul Prestarea serviciilor publice, rezultatul strategic „Ecosistemul de identitate digitală a Republicii Moldova consolidat și aliniat la standardele UE (eIDAS 2.0 și Portofelul de Identitate Digitală a UE)” la acțiunea 1 se propune excluderea ca autoritatea responsabilă pe Agenția pentru Securitatea Cibernetică (în continuare ASC) și Agenția de Guvernare electronică (în continuare AGE), or, conform pct. 9 din Statutul Instituției publice „Agenția de Guvernare Electronică” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 760/2010, Agenția are misiunea de implementare a politicilor de modernizare a serviciilor guvernamentale și de eTransformare a guvernării în cadrul administrației publice centrale de specialitate, prin oferirea soluțiilor eficiente pentru creșterea calității serviciilor guvernamentale și a actului de guvernare, totodată potrivit pct. 5 din Regulament cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Securitate Cibernetică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023, Agenția are misiunea de a implementa politica de stat în domeniul securității cibernetice, în vederea asigurării unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice ale furnizorilor de servicii, care sunt esențiale pentru funcționarea societății și a statului, respectiv includerea AGE și ASC în acțiunea de elaborare a politicii de stat, depășește atribuțiile acestora, cu atât mai mult că aceste instituții nu sunt implicate în procesul prestării serviciilor de încredere.	Nu se acceptă excluderea din rubrica autoritate responsabilă a Agenției pentru Securitatea Cibernetică și Agenției de Guvernare Electronică de la acțiunea care vizează Acțiunea 1: Regulamentul Parlamentului European Nr 910/2014, inclusiv Regulamentul 2024/1183 care amendează Regulamentul (EU) No 910/2014 în ceea ce privește instituirea cadrului european pentru identitatea digitală, transpus în totalitate, menționăm că atât ASC, cât și AGE au un rol determinant în realizarea acțiunii respective. Astfel, AGE, în persoana directorului, este în drept să înainteze MDED, SIS propuneri de elaborare a proiectelor de acte normative necesare realizării misiunii Agenției, implementării agendei de digitalizare, ținând cont de prioritățile strategice prevăzute în documentele de politici publice, precum și de cele mai bune practici europene și internaționale în domeniu.

			Totodată, în condițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, AGE poate să ofere suportul MDED și, după caz, altor entități vizate la inițierea elaborării proiectelor de acte normative și la promovarea proiectelor conform procedurii prevăzute în Regulamentul Guvernului.
	11	Cu referire la acțiunea 2 „Portofelul de identitate digitală implementat în conformitate cu eIDAS 2.0 și arhitectura UE.”, este de menționat faptul că potrivit acquis-ului UE Codul sursă al componentelor de software ale aplicației portofelelor europene pentru identitatea digitală face obiectul unei licențe cu sursă deschisă, totodată conformarea portofelelor pentru identitatea digitală și a sistemului de identificare electronică în cadrul căruia sunt furnizate, este certificată de organisme de evaluare a conformității desemnate de statele membre. Astfel, reieșind din faptul că portofelul de identitate digitală constituie mijlocul de identitate electronică acesta trebuie să fie emis în cadrul unui sistem de identificare electronică (art. 6 eIDAS). Ca urmare, se constată atât lipsa conceptului, reglementărilor și cerințelor tehnice naționale pentru sisteme și mijloace de identificare electronice, cât și sistemele de identificare electronică în general. În aceasta ordine de idei, includerea obiectivului dat în foaie, precum și stabilirea termenului de realizare - decembrie 2026 este utopică. De menționat, în cazul UE, unde sunt notificate sisteme de identificare electronică, unde este cadrul normativ compatibil, EUDI prevede că în termenul de 24 de luni la lansare (deployment) portofelelor europene pentru identitatea digitală, Comisia evaluează cererea, disponibilitatea și posibilitatea de utilizare a portofelelor europene	Nu se acceptă includerea obiectivului în foaie la acțiunea 2 „Portofelul de identitate digitală implementat în conformitate cu eIDAS 2.0 și arhitectura UE”, precum și stabilirea termenului de realizare - decembrie 2026. Specificăm faptul că în conformitate cu instrucțiunile Biroului pentru Integrare Europeană acțiunile planificate care vin să transpună și să implementeze aquis-ul UE în Republica Moldova trebuie să fie realizate în termeni cât mai scurți, mai mult decât atât, această acțiune este unică la Capitolul Reformei administrației publice care se prezintă drept acțiune pentru integrare accelerată, agreată la Bruxelles de comun cu reprezentanții Comisiei Europene în cadrul screening-ului bilateral din 26 septembrie 2024.

		pentru identitatea digitală, ținând seama de criterii precum adoptarea de către utilizatori, prezența transfrontalieră a prestatorilor de servicii, evoluțiile tehnologice, evoluția modelelor de utilizare și cererea consumatorilor (Art. 5f eIDAS 2.0).	
	12	La rezultatul strategic „Ecosistemul de e-Guvernare al Republicii Moldova consolidat și registrele de stat modernizate, pentru prestarea serviciilor publice electronice”, acțiunea 1 se propune a fi exclusă, prestarea serviciilor de acces și actualizare a produsului software „e-Administrare. Managementul Documentelor. Controlul executării Documentelor” este realizată de către STISC și este introdusă în Nomenclatorul detaliat al serviciilor prestate. Ca urmare, dezvoltarea unui sistem similar contravine principiilor AGE, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și Guvernului comunicate de mai multe ori, inclusiv în avizele oficiale, care presupune importanța reutilizării soluțiilor existente în ecosistemul digital guvernamental. Principiul „reutilizării” stabilește necesitatea reutilizării și partajării soluțiilor TI, precum și cooperarea la dezvoltarea de noi soluții TI în vederea implementării serviciilor guvernamentale furnizate cetățenilor și mediului de afaceri. Astfel, în conformitate cu politicile și reglementările guvernamentale în materie de sisteme informaționale de stat, la implementarea sau dezvoltarea unor noi soluții, entitățile guvernamentale sunt obligate să reutilizeze soluțiile tehnice disponibile, în special sistemele informaționale partajate instituite de Guvern. La acțiunea 3 din subcomponenta de Dezvoltarea și coordonarea politicilor, “Hotărârea Guvernului nr.661/20124” se va expune astfel: “Hotărârea Guvernului nr. 661/2024”.	Se acceptă excluderea acțiunii 1 de la rezultatul strategic „Ecosistemul de e-Guvernare al Republicii Moldova consolidat și registrele de stat modernizate, pentru prestarea serviciilor publice electronice”, care prevede dezvoltarea Sistemul de e-Management al Documentelor (e-DMS) pentru entitățile publice.
Curtea de Conturi (Aviz nr. 01/2-944-24 din 30.12.2024)	13	Curtea de Conturi subliniază că, în calitate de instituție independentă de supraveghere a autorităților administrației publice, nu dispune de dreptul la inițiativă legislativă, la promovarea proiectelor Hotărârilor de Guvern (<i>înregistrarea acestora, inițierea consultărilor publice, avizarea etc.</i>), din care	Se acceptă Se completează la rubrica instituții responsabile la acțiunile 4.1-4.3 ale rezultatului strategic Monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților

		motiv riscul legat de asigurarea realizării acțiunii 4 (4.1.-4.3.), pag. 12-13 din Foaia de parcurs necesită acceptare, partajare și gestionare corespunzătoare. Astfel, Curtea de Conturi va fi instituția responsabilă de realizarea acțiunilor sus-menționate, dar la o anumită etapă va avea nevoie de susținerea promovării proiectelor de documente elaborate (<i>H.G. privind aprobarea Conceptului, H.G. privind modificarea cadrului normativ</i>). În contextul celor expuse, solicită respectuos includerea Cancelariei de Stat și a Ministerului Finanțelor în calitate de instituții co-responsabile pentru realizarea acțiunii 4 (4.1.-4.3.), pag. 12-13 din Foaia de parcurs.	și instituțiilor publice se realizează mai eficient de către autoritățile publice autonome: Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului, în calitate de instituții co-responsabile: <i>Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat.</i>
Oficiul Avocatului Poporului (Aviz nr. 04-3/3-35 din 10.01.2025)	14	Oficiul Avocatului Poporului a constatat că Foaia de parcurs nu conține propunerile Oficiului ce au fost prezentate în procesul de elaborare a proiectului Foi de parcurs.	S-a luat act
	15	Consideră imperios necesar ca Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice” să conțină acțiuni concrete pentru consolidarea capacității de asigurare a Oficiului Avocatului Poporului și Curții de Conturi cu personal competitiv. Și anume, în partea ce ține de sporirea nivelului de remunerare a personalului autorităților responsabile de monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților și instituțiilor publice. Existența unor instituții independente de monitorizare și supraveghere cu mandat clar și care dispun de resurse suficiente, este necesar nu doar pentru îmbunătățirea statului de drept, dar și contribuie la o mai bună guvernare în cadrul oricărui stat, inclusiv în cele din comunitatea europeană. În conformitate cu practicile și recomandările internaționale, instituția națională de protecție a drepturilor omului (Oficiul Avocatului Poporului) este un element esențial al arhitecturii de bună guvernare și responsabilitate instituțională, care, de altfel, sunt necesare și pentru atingerea Obiectivelor ONU de Dezvoltare Durabilă (ODD). Prin urmare consideră necesar a se completa Rezultatul strategic - Monitorizarea, supravegherea și	Se acceptă parțial Propunerea se regăsește la Acțiunea nr. 6: Necesarul de personal alocat în mod corespunzător, bazat pe natura, volumul și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul monitorizării, supravegherii și controlului autorităților și instituțiilor publice al Rezultatului strategic Monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților și instituțiilor publice se realizează mai eficient de către autoritățile publice autonome: Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului.

		controlul autorităților și instituțiilor publice se realizează mai eficient de către autoritățile publice autonome: Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului, cu următoarele acțiuni: - Continuarea fortificării capacităților instituțiilor naționale responsabile de monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților și instituțiilor publice (Intervalul de timp – 2025 – 2027, Instituții responsabile: Oficiul Avocatului Poporului, Curtea de Conturi, Ministerul Finanțelor).	
	16	Elaborarea și prezentarea pentru aprobare Parlamentului a proiectului de modificare a Legii 52/2014 și Legii 164/2015, pentru asigurarea implementării depline a tuturor recomandărilor Comisiei de la Veneția (Intervalul de timp – 2025 - 2026, Instituții responsabile: Ministerul Justiției, Oficiul Avocatului Poporului); - Elaborarea și aprobarea Cadrului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului autorităților publice autonome. (Intervalul de timp – 2025, Instituții responsabile: Ministerul Finanțelor, Autoritățile publice autonome). Aceste măsuri vor contribui la realizarea recomandărilor organizațiilor internaționale de specialitate, precum: Comisiei de la Veneția, Subcomitetul pentru acreditare (SCA) al Alianței globale a instituțiilor naționale pentru drepturile omului (GANHRI) cât și Comitetul ONU pentru eliminarea discriminării rasiale. Inclusiv, vor facilita soluționarea dificultăților cu care se confruntă instituțiile naționale responsabile de monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților și instituțiilor publice, constatate în Raportul de monitorizare SIGMA - Administrația publică în Republica Moldova, Evaluare în conformitate cu Principiile administrației publice, din octombrie	Se acceptă parțial Foaia de parcurs este un document strategic, care include în sine elemente generale, de importanță absolută. Modificarea Legilor menționate va deriva din implementarea acțiunilor din Foaia de parcurs. Suplimentar, acțiunea nr. 7 detaliază rezultatul strategic expus.
Serviciul de Informații și Securitate (Aviz nr. E-144 din 10.01.2025)	17	Comunică despre lipsa propunerilor și obiectivelor.	S-a luat act

Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Aviz nr. 02/81 din 09.01.2025)	18	Comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor.	S-a luat act
Institutul de Administrație Publică (Aviz nr. 01-02/01 din 03.01.2025)	19	Se propune la Acțiunea 1.3. completarea la instituții responsabile cu: Entitatea publică responsabilă de formarea și dezvoltarea funcționarilor publici la nivel național.	Se acceptă parțial Se completează cu: „Entitatea publică responsabilă de formarea și dezvoltarea profesională continuă a personalului prin administrația publică”, în conformitate cu terminologia din Legea nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public
	20	La acțiunea 3 se propune completarea cu următoarele subacțiuni: 3.3. Programe de mentorat și consultanță pentru diferite categorii de angajați din autoritățile publice, elaborate în baza necesităților identificate și implementate. 3.3. Suporturi analitico-informaționale și applicative axate pe domeniile de competență elaborate. 3.4. Practici de success ale autorităților publice promovate prin dezvoltarea instrumentelor media digitale și editoriale. Termen: Ianuarie 2025 – Decembrie 2027. Entitatea publică responsabilă de formarea și dezvoltarea profesională continuă a personalului prin administrația publică Cancelaria de Stat.	Se acceptă parțial Acțiunea 3 se completează cu subacțiunea 3.3 cu următorul cuprins: „3.3. Programe de mentorat, coaching și consultanță pentru diferite categorii de angajați din autoritățile publice, elaborate, pilotate și implementate.”

Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 02/1-03/3/20 din 14.01.2025)	21	Compartimentul „Dezvoltarea și coordonarea politicilor”: - acțiunea „Sistemul de planificare financiară și bugetară multi-anuală a politicilor este consolidat și racordat la cadrul de planificare bugetară, în conformitate cu rigorile europene” se va substitui cu textul „Sistemele de planificare strategică și bugetară multi-anuală a politicilor sunt consolidate și racordate la cadrul de planificare bugetară, în conformitate cu bunele practici”, cu stabilirea Cancelariei de Stat în calitate de instituție prim-responsabilă, iar Ministerul Finanțelor-instituție co-responsabilă.	Nu se acceptă Acțiunea a fost reformulată. Totodată, a fost inclusă acțiunea „3.2: Cadrul metodologic pentru estimarea costurilor este integrat în mecanismele de planificare strategică și aplicat de toate autoritățile publice în procesul de elaborare a politicilor publice.” Cu stabilirea Cancelariei de Stat în calitate de instituție responsabilă.
	22	la acțiunile aferente gestionării eficiente a fondurilor Uniunii Europene (UE), coloana lista instituțiilor responsabile se va completa cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), urmare a discuțiilor și deciziilor agreeate pe platforma Grupului de lucru 22 „Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale” (instituție coordonatoare MIDR).	Se acceptă
	23	Compartimentul „Managementul finanțelor publice”: - la acțiunea „Regula fiscală în vederea reducerii caracterului prociclic al politicii fiscale este revizuită” – termenul se va stabili Decembrie 2026, în conformitate cu propunerile înaintate în contextul elaborării <i>Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2027</i> (Capitolul 17); - la acțiunea „Capacitatea de a elabora prognoze macroeconomice și fiscale, în special ale soldului bugetar ajustat ciclic, este îmbunătățită” – termenul se va stabili Iunie 2026, în conformitate cu propunerile înaintate în contextul <i>Planului de creștere economică al Republicii Moldova 2025-2027</i> .	Se acceptă

	24	la rezultatul strategic „Proiectele de investiții publice sunt sustenabile” se propune redacția ajustată a acțiunilor: Acțiunea 1: În Cadrul bugetar pe termen mediu/Bugetul de stat se vor include proiectele noi de investiții capitale publice care îndeplinesc criteriile de eligibilitate stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 684/2022. 1.1. Pentru fiecare proiect de investiții capitale este elaborată o evaluare cuprinzătoare a impactului financiar, economic, tehnic și social; 1.2. Proiectele sunt prioritizate pe baza alinierii lor la obiectivele strategice, impactul potențial și viabilitatea financiară. Acțiunea 2: Pentru a prioritiza investițiile și pentru a sprijini planificarea strategică și alocarea resurselor, se stabilește o listă centralizată de proiecte (pipeline), care va include toate proiectele de investiții capitale finanțate din bugetul de stat, indiferent de sursa lor de finanțare, oferind o foaie de parcurs clară pentru viitoarele inițiative de dezvoltare. 2.1. Este întocmită o listă cuprinzătoare a tuturor proiectelor de investiții capitale finanțate din bugetul de stat, indiferent de sursa de finanțare; 2.2. Este elaborat un format standardizat pentru captarea detaliilor esențiale ale proiectului; 2.3. Este implementat un proces regulat de actualizare a listei pentru a reflecta modificările în ceea ce privește stadiul și finanțarea proiectelor.	Se acceptă
Ministerul Justiției (Aviz nr. 04/1-357 din 13.01.2025)	25	La forma actuală a proiectului hotărârii, acțiunea „Dezvoltarea și coordonarea politicilor”, Acțiunea 2. „Noile instrucțiuni metodologice privind redactarea actelor normative și furnizarea de expertiză juridică sunt elaborate și puse în aplicare de toate autoritățile publice” se va revedea luând în considerare următoarele aspecte: În conformitate cu art. 37 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „(2) Expertiza juridică a proiectelor actelor normative stabilite la art. 6 lit. a)–f) se	Nu se acceptă La art. XI alin.(2) lit. b) din Legea nr. 49/2024 pentru modificarea unor acte normative (procesul de elaborare și promovare a proiectelor actelor normative) statuează expres că Guvernul, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a legii, va

		efectuează conform metodologiei aprobate de Ministerul Justiției.”. În acest sens, prin Ordinul ministrului justiției nr. 478 din 12 iulie 2018 a fost aprobată Metodologia de efectuare a expertizei juridice a proiectelor actelor normative, care prevede inclusiv examinarea proiectelor de acte normative sub aspectul respectării concordanței acestora cu legislația Uniunii Europene. Astfel, elaborarea unei noi metodologii de efectuare a expertizei juridice se consideră a fi inoportună. Subsidiar, la reformularea Acțiunii 2. se va ține cont de Art. XI alin. (2) din Legea nr. 49/2024 pentru modificarea unor acte normative (procesul de elaborare și promovare a proiectelor actelor normative), care dispune că Guvernul în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a respectivei legi, va elabora un ghid privind regulile de tehnică legislativă.	elabora un ghid privind regulile de tehnică legislativă. Astfel, inclusiv și în contextul cerințelor procesului de integrare europeană se impune și actualizarea ordinului la care se face referință, respectiv aprobarea unor noi instrucțiuni metodologice/ ghid.
	26	La definitivarea proiectului, scopul elaborării proiectului actului normativ se va insera în nota de fundamentare și nu în clauza de adoptare.	Nu se acceptă Foaia de parcurs este elaborată în conformitate cu prevederile pct. 38 și pct. 40 ale Cadrului de negociere și reprezintă unul dintre criteriile de referință pentru deschiderea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, stabilind angajamentele generale ale țării pentru reformele în domeniul administrației publice. Ținând cont de

			specificul documentului este necesar de specificat contextul aprobării acestuia.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Aviz nr. 03-52 din 13.01.2025)	27	La compartimentul „Prestarea serviciilor publice” la acțiunea 2 : Programul pentru implementarea Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2025-2028, de substituit cu anii „2025-2027”.	Se acceptă
Comisia parlamentară politică externă și integrare europeană (Aviz nr. CPE-06 nr. 458 din 30.12.2024)	28	În temeiul art.27 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și pct.23) din Anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.180 din 13 martie 2024, Comisia politică externă și integrare europeană a examinat în cadrul ședinței din 30 decembrie 2024 proiectul Foii de parcurs pentru Reforma administrației publice și constată următoarele considerente. Proiectul Foii de parcurs privind Reforma administrației publice este un document strategic esențial în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Aceasta vizează modernizarea administrației publice conform standardelor europene, pentru a asigura servicii publice eficiente, transparente și responsabile. Documentul stabilește obiective clare, acțiuni, termene și instituții responsabile, contribuind astfel la consolidarea democrației și la creșterea calității serviciilor publice, atât la nivel central, cât și local. Totodată, documentul asigură inclusiv, coordonarea reformelor în conformitate cu angajamentele europene ale țării. Foaia de parcurs este structurată pe trei piloni tematici: cadrul strategic al reformei administrației publice, dezvoltarea și coordonarea politicilor, serviciul public și managementul resurselor umane. Aceste domenii urmăresc să modernizeze administrația publică în conformitate cu cerințele Uniunii Europene, având ca obiectiv principal, îmbunătățirea serviciilor publice și creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile publice.	S-a luat act

	29	Primul pilon, care se referă la cadrul strategic al reformei administrației publice, urmărește evaluarea eficacității printr-un raport intermediar pentru anii 2023-2026 și elaborarea unui program detaliat pentru anii 2027-2030, asigurând o implementare durabilă și performantă. Astfel, constatăm că formatul de implementare graduală și evaluare constantă asigură o formă administrativă sustenabilă și adaptabilă orientată spre îmbunătățirea performanței sectorului public.	S-a luat act
	30	Dezvoltarea și coordonarea politicilor, reprezintă un alt element esențial al documentului, care stipulează despre noile modificări ale Regulamentului de procedură al Guvernului și ale mecanismului de apropiere legislativă care au fost implementate pentru a eficientiza procesele normative și pentru a îmbunătăți mecanismele de transpunere a acquis-ului Uniunii Europene. Aceste ajustări funcționează în toate autoritățile publice și asigură o aplicare uniformă. În completare, au fost elaborate și puse în aplicare instrucțiuni metodologice standardizate pentru redactarea actelor normative și furnizarea expertizei juridice, asigurând claritatea și calitatea legislației adoptate. Cadrul metodologic pentru planificarea strategică a fost actualizat prin Hotărârea Guvernului nr. 661/2024, urmărind alinierea la principiile SIGMA de bună guvernare. În acest context, Programul Național de Aderare a fost conceput pentru a ghida armonizarea legislației naționale cu acquis-ul UE și implementarea acestuia până în 2030. Totodată, s-a inițiat o evaluare amplă a eficacității mecanismelor de coordonare și planificare necesare procesului de integrare europeană, în corelație cu cerințele Comisiei Europene identificate în rapoartele anuale.	S-a luat act
	31	Competențele funcționarilor publici au fost consolidate prin formare profesională specifică în domenii esențiale, precum coordonarea politicilor publice, transpunerea legislației europene, monitorizarea și evaluarea impactului normativ, sincronizarea planificării strategice și bugetare, precum și gestionarea fondurilor	S-a luat act

		UE. în paralel, au fost dezvoltate și implementate sisteme informatice avansate pentru asigurarea trasabilității, previzibilității și transparenței proceselor normative și de planificare a politicilor publice.	
	32	În ceea ce privește gestionarea fondurilor de preaderare și structurale, a fost realizată o analiză a decalajelor, iar recomandările rezultate au condus la ajustări ale cadrului normativ și instituțional. Aceste modificări includ desemnarea clară a autorităților cu roluri și competențe în gestionarea fondurilor, precum autoritățile de management, agenția de plată și organele de audit și control. În sprijinul acestui demers, au fost derulate programe de formare pentru consolidarea capacității administrației centrale și locale de a gestiona fondurile UE.	S-a luat act
	33	Mecanismul de transparență în procesul decizional a fost îmbunătățit prin actualizarea cadrului legal, utilizarea sistematică a platformei online particip.gov.md și monitorizarea riguroasă a implementării acestor măsuri. Aceste instrumente asigură o participare activă a cetățenilor și a societății civile în procesul decizional. Aceste reforme complexe urmăresc să asigure alinierea Republicii Moldova la cerințele Uniunii Europene, printr-un cadru normativ și instituțional consolidat, transparență decizională sporită și o administrație publică modernizată, capabilă să gestioneze eficient procesul de integrare europeană și fondurile aferente. Aceste măsuri constituie pilonii de bază pentru atingerea obiectivului strategic de aderare la Uniunea Europeană.	S-a luat act
	34	Ultimul pilon strategic al prezentului document este reprezentant de serviciul public și de managementul resurselor umane. Importanța îndeplinirii criteriilor prevăzute în document subliniază necesitatea creării unui cadru normativ clar și integrat pentru gestionarea funcției publice și a funcționarilor publici, bazat pe principii de meritocrație, transparență și egalitate de șanse, care asigură eficiența, responsabilitatea și conformitatea cu	S-a luat act

		reglementările legale. Astfel, se garantează un sistem de management al resurselor umane adaptat cerințelor legislative și instituționale, promovând o administrare publică mai eficientă și responsabilă.	
	35	Comisia recomandă autorităților responsabile de implementarea foii de parcurs să fie vigilente și să-și adapteze acțiunile prin prisma potențialelor provocări care pot apărea precum: capacități limitate de resurse umane și materiale ale instituțiilor responsabile pentru a susține implementarea integrală a reformelor propuse; finanțarea insuficientă și gestionarea defectuoasă a fondurilor externe poate genera riscuri privind utilizarea optimă a resurselor financiare; coordonarea insuficientă între autoritățile centrale și cele locale poate duce la o implementare neunitară a reformelor și poate genera rezistență la schimbare din partea unor lideri instituționali; infrastructura tehnologică slab dezvoltată și competențele digitale limitate ale personalului pot tergiversa procesul de digitalizare a serviciilor publice la nivel local. În acest sens, Comisia propune: dezvoltarea unui plan detaliat pentru recrutarea și formarea continuă a funcționarilor publici, cu accent pe competențele necesare implementării reformelor; organizarea unor campanii de informare și formare pentru funcționari publici și lideri instituționali prin care să se explice foarte clar beneficiile reformelor și impactul pozitiv asupra societății; implementarea unui sistem foarte strict de monitorizare a utilizării fondurilor externe; instituirea unor platforme comune de consultare și coordonare între autoritățile centrale și locale; dezvoltarea infrastructurii IT și oferirea de programe de formare specifică pentru funcționari implicați. Totodată, Comisia recomandă respectarea termenelor de implementare stipulate în Foaia de parcurs, care sunt cruciale nu doar pentru eficiența procesului, dar și pentru a asigura alinierea la angajamentele internaționale și regionale asumate de stat.	S-a luat act

		Comisia, prin mandatul și responsabilitatea sa, va monitoriza progresul, evalua respectarea condițiilor și va interveni în caz de abateri sau întârzieri. Respectarea termenelor de implementare nu doar că reflectă angajamentele instituționale, dar contribuie și la credibilitatea țării pe plan internațional. În urma discuțiilor pe marginea proiectului Foii de parcurs privind Reforma administrației publice și în contextul problemelor abordate și propunerilor expuse de deputați, Comisia cu votul unanim al membrilor prezenți a decis să susțină proiectul respectiv și-l propune spre promovare în ședință de Guvern.	
Comisia parlamentară administrație publică și dezvoltare regională (Aviz nr. CAP - 06 nr. 04 din 22.01.2025)	36	Foia de parcurs trasează principalele priorități de reformă în domeniul administrației publice care va acoperi perioada 2025 - 2027 și stabilește angajamente generale ale țării, ce vor impulsiona implementarea acestora. Documentul include o serie de rezultate strategice, acțiuni concrete cu termeni de realizare, orientate spre rezultat, precum și instituțiile naționale de referință responsabile de realizarea angajamentelor menționate. Aceste măsuri și reforme sunt necesare pentru a asigura calitatea administrației publice, care constituie un factor important pentru performanța economică, dar și pentru bunăstarea cetățenilor. Actualmente este esențial ca autoritățile publice să se poată adapta în funcție de circumstanțele schimbătoare. În acest sens, proiectul hotărârii are drept scop modernizarea administrației publice în conformitate cu standardele europene, având ca obiectiv principal îmbunătățirea serviciilor publice în beneficiul cetățenilor. Prin implementarea acțiunilor propuse, administrația publică din Republica Moldova va deveni mai eficientă, mai transparentă și mai responsabilă.	S-a luat act
	37	Este de menționat că asumarea de către guvernare a reformei administrației publice prin intermediul foii de parcurs, în special prin stabilirea unor acțiuni concrete, coordonate între autoritățile publice și instituțiile responsabile, se integrează în strategiile existente și, prin urmare, facilitează implementarea acesteia.	S-a luat act

		În cadrul discuțiilor a fost remarcată importanța acțiunilor ce vizează evaluarea actualului Program de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice pentru perioada 2023-2030 și a procesului de amalgamare voluntară, implementat în perioada 2024-2026, cât și elaborarea modelelor de reformă pentru autoritățile publice locale, orientate spre atingerea obiectivului de regionalizare a serviciilor. O altă categorie de acțiuni stringente se referă la delimitarea clară a diferențelor dintre autoritatea publică și instituția publică în baza cadrului normativ primar și subsecvent aprobat, precum și eliminarea suprapunerilor de competențe. În aceeași ordine de idei a fost menționată importanța dezvoltării unui sistem de management al resurselor umane în serviciul public în vederea asigurării unei administrații publice eficiente, mai responsabilă pentru utilizarea finanțelor publice.	
	38	Cu referire la capacitatea de absorbție a fondurilor europene la nivel de autorități locale, Comisia recomandă preluarea practicilor pozitive a altor țări pentru a identifica cele mai bune soluții pentru Republica Moldova.	S-a luat act
	39	Totodată, Comisia insistă pe consolidarea dialogului dintre autoritățile centrale și cele locale, care așteaptă o predictibilitate pentru implementarea priorităților de dezvoltare și sincronizarea activităților în acest sens.	S-a luat act
	40	În consecință, Comisia relevă asumarea riscurilor într-o măsură suficientă, precum și responsabilitate din partea Cancelariei de Stat, altor autorități centrale, astfel încât acestea să realizeze obiectivele și misiunile trasate cu respectarea termenelor de implementare. Comisia administrație publică și dezvoltare regională va acorda suportul necesar pentru ca reforma administrației publice să devină cu adevărat operantă în prezența acțiunilor prescrise și direcționată spre o administrație eficientă, aceasta constituind premisa principală pentru buna guvernare a țării pe parcursul procesului de aderare la Uniunea Europeană.	S-a luat act

		Ținând cont de cele expuse, Comisia susține promovarea proiectului de Hotărâre a Guvernului „Cu privire la aprobarea Foii de parcurs pentru reforma administrației publice.	
Congresul Autorităților Locale din Moldova (Aviz nr. 18 din 14/01.2025)	41	CALM a analizat prevederile Proiectului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL), stabilind următoarele. Legislația aplicabilă -Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994; -Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14; -Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435-XVI din 28.12.2006; -Legea privind administrația publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006; -Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, etc. CALM a stabilit că Proiectul este elaborat în contextul cadrului de negociere pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, iar scopul principal al Proiectului este modernizarea administrației publice în conformitate cu standardele europene, având ca obiectiv principal îmbunătățirea serviciilor publice în beneficiul cetățenilor.	S-a luat act
	42	În același timp atragem atenția că nu este clară conexiunea Proiectului cu Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 126 din 15 martie 2023, precum și cu Programului de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 352 din 07 iunie 2023. Se propune ca cel puțin în partea introductivă din Anexa la Proiect să fie menționat că Foia de parcurs este parte componentă	Nu se acceptă Foaia de parcurs este elaborată în conformitate cu prevederile pct. 38 și pct. 40 ale Cadrului de negociere și reprezintă unul dintre criteriile de referință pentru deschiderea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, stabilind angajamentele generale ale țării pentru reformele în domeniul

		(concretizează și completează), dar nu substituie Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030 și Programul de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030.	administrației publice. Prin urmare, aceasta nu este parte componentă, nu completează și nu substituie Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030.
	43	La Capitolul „Dezvoltarea și coordonarea politicilor”, rezultatul strategic „Politicile publice sunt dezvoltate, conform standardelor europene și principiilor SIGMA de bună guvernare, printr-un proces deschis, bazat pe dovezi și analize bune, coerent și bine coordonat la nivelul întregului Guvern” se propune să fie completat: „Politicile publice sunt dezvoltate, conform prevederilor constituționale, standardelor europene și principiilor SIGMA de bună guvernare, printr-un proces deschis, bazat pe dovezi și analize bune, coerent și bine coordonat la nivelul întregului Guvern”, având în vedere că cele mai importante repere, inclusiv privind dezvoltarea nivelului local, sunt prevăzute în Constituția Republicii Moldova.	Se acceptă
	44	La rezultatul strategic „Administrația publică dispune de mijloacele necesare și este în măsură să realizeze reformele prin intermediul unei gestionări eficiente a fondurilor UE (de preaderare/structurale) se propune de completat cu: „Acțiunea 4. Crearea Fondului privind co-finanțarea din partea autorităților administrației publice locale a proiectelor din fondurile UE și alte fonduri externe. Decembrie 2027. Cancelaria de Stat. Ministerul Finanțelor”. Acest Fond este foarte important pentru întărirea capacităților APL de absorbție a fondurilor UE.	Se acceptă parțial A fost reformulată acțiunea nr.2 „Cadrul normativ ajustat care abilitază autoritățile cu roluri și competențe pentru gestionarea fondurilor UE (autorități de management, agenție de plată, organ de audit și control), inclusiv cu introducerea instrumentelor/pârghiilor de co-finanțare la nivel național a proiectelor din fondurile UE.”. Totodată, crearea unui nou Fond pentru a fi finanțate contribuțiile la proiectele implementate cu suport UE nu este oportună. În acest sens poate fi

			utilizat Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, prin modificarea modului de gestionare și a destinațiilor acestuia. Crearea fondurilor centralizate la bugetul de stat (exceptând fondurile speciale) este o practică, care subminează aplicarea omogenă a principiului universalității privind resursele și cheltuielile bugetare, prevăzute la art.8 din Legea nr.181/2014.
	45	La Acțiunea 3 de la rezultatul strategic „Legislația și mecanismele de consultare sunt concepute într-o manieră incluzivă care să permită participarea activă a societății și luarea în considerare a contribuțiilor OSC-urilor în procesul decizional” se propune ca sintagma ”Transparența procesului decizional a fost sporită prin utilizarea sistematică a portalului online particip.gov.md de către toate autoritățile guvernamentale centrale” să fie completată după cum urmează: ”Transparența procesului decizional a fost sporită prin utilizarea sistematică a portalului online particip.gov.md de către toate autoritățile guvernamentale centrale, precum și adaptată pentru utilizarea de către autorităților publice locale”.	Se acceptă parțial Acțiunea respectivă a fost reformulată, urmare a recomandărilor IPRE, după cum urmează: „Creșterea utilizării platformei consultative online particip.gov.md prin îmbunătățirea conținutului, a termenelor fixe obligatorii și a mecanismului de feedback, precum și a caracteristicilor de accesibilitate ale portalului și îmbunătățirea monitorizării transparenței decizionale a autorităților publice prin digitalizarea procesului de colectare a datelor.” Adițional, la etapa actuală, portalul este accesibil pentru autoritățile publice locale și toate consiliile raionale și primăriile au cont pe particip.gov.md, iar în cazul deficiențelor la accesarea contului,

			Cancelaria de Stat oferă suport pentru obținerea datelor de acces.
	46	La Capitolul „Serviciul public și managementul resurselor umane”, la Acțiunea 1 de la rezultatul strategic „Atractivitatea funcției publice și retenția funcționarilor publici sporite, prin aplicarea unui sistem meritocratic și transparent de accedare și promovare în funcție publică, remunerare adecvată care reflectă echitatea și stimulează performanța și cultura organizațională axată pe dezvoltarea capitalului uman în serviciul public”, liniuța a treia ” – reducerea numărului valorilor de referințe până la 3 (cu excepția procurorilor și judecătorilor care au promovat evaluarea extraordinară/externă)” se propune să fie completată după cum urmează: „– reducerea numărului valorilor de referințe până la 3 (cu excepția procurorilor și judecătorilor care au promovat evaluarea extraordinară/externă), precum și descentralizarea sistemului de salarizare la nivelul autorităților administrației publice locale conform principiului autonomiei locale”.	Precizare Sistemul actual de salarizare în sectorul bugetar este conceput ca un sistem unitar general aplicabil întregului personal bugetar, în baza unor principii, criterii și reguli clare general aplicabile. Descentralizarea sistemului de salarizare la nivelul APL presupune reproiectarea întregului sistem de salarizare și renunțarea la caracterul unitar al acestuia. Excepția este în legătură cu procesul de reformă în sectorul justiției, pentru celelalte categorii de personal reducându-se la 3.
	47	La pct. 2.1. din Acțiunea 2 de la rezultatul strategic menționat mai sus nu este clară sintagma „implementat pe un eșantion reprezentativ”, iar re-evaluarea posturilor trebuie să aibă la bază analiza/revizuirea competențelor și atribuțiilor conform rolului și funcțiilor autorităților publice în stat.	Precizare Reevaluarea posturilor va fi efectuată în conformitate cu Regulamentul privind modul de evaluare sistemică și de reevaluare a funcțiilor în sectorul bugetar, aprobat prin HG nr.1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Metodologia respectivă presupune evaluarea posturilor pe un eșantion reprezentativ al posturilor generice din toate grupele ocupaționale inclusiv APC și APL. Totodată, restul posturilor generice care nu vor fi incluse în eșantion, vor

			fi reevaluate conform procedurii de evaluare simplificată a posturilor. Competențele și atribuțiile conform rolului și funcțiilor autorităților publice în stat reprezintă procesul de analiză funcțională rezultatele cărora vor fi corelate cu alte procese conexe.
	48	La fel pct. 4.2 – 4.4. din Acțiunea 4 de la același rezultat strategic trebuie să facă referință și la nivelul local, nu doar APC, deoarece modalitatea/procedura de concurs trebuie să fie similară, la fel sistemul de dezvoltare în carieră trebuie să fie interoperabil dintre nivelul central și cel local.	Se acceptă parțial Suplimentar, pilotarea procedurii de accedere va fi efectuată etapizat, pentru început la nivel de APC cu extinderea ulterioară la nivel de APL.
	49	Același lucru putem menționa și la Acțiunea 5, respectiv ce poate face real nivelul de conducere central fără nivelul similar local?	Precizare Programul de formare specializată pentru funcționarii publici de conducere de nivel superior este o măsură recomandată de experții SIGMA în Raportul respectiv, și anume ce ține de revizuirea și îmbunătățirea domeniului de aplicare a funcției publice de conducere de nivel superior care este instituită doar la nivel APC.
	50	La Capitolul „Organizare, responsabilitate și supraveghere” de la rezultatul strategic „Sistemul administrației publice centrale este raționalizat și eficientizat printr-un cadru de reglementare unitar, coerent și transparent, eliminarea suprapunerilor și delimitarea clară a diferențelor dintre autoritate publică și instituție publică” se propune să fie introdusă Acțiunea I cu următorul conținut: „Acțiunea 1. Competențele administrației publice centrale și administrației publice locale sunt delimitate și reglementate conform principiilor subsidiarității, descentralizării administrative și autonomiei locale: 1.1. Domenii și competențe de nivel central	Precizare În contextul rezultatului strategic analizat, propunerea depășește sfera de aplicare directă. Rezultatul strategic în cauză vizează, în principal, raționalizarea și eficientizarea cadrului de reglementare pentru administrația publică centrală, iar introducerea acțiunii respective nu este în concordanță cu obiectivul stabilit.

		și nivel local analizate și reevaluate. Iulie 2025 Cancelaria de Stat. Comisia paritară pentru descentralizare. 1.2. Cadru normativ primar elaborat și aprobat. Octombrie 2025 Cancelaria de Stat. Comisia paritară pentru descentralizare. 1.3. Prima etapă a implementării demarată, în baza cadrului normativ primar și subsecvent elaborat și aprobat, inclusiv a mecanismului integral de delegare de competențe da la un nivel la altul. Ianuarie 2026 Cancelaria de Stat. Comisia paritară pentru descentralizare.”. Respectiv Acțiunea 1 se propune să devină Acțiunea 3, pentru a respecta o ordine firească a lucrurilor (se restructurează mai întâi autoritățile apoi putem vorbi de instituțiile publice fondate de primele), iar Acțiunea 3 se propune să devină Acțiunea 4 și în finalul acesteia se propune de introdus ”și locale” (necesarul de personal trebuie stabilit nu doar la nivelul APC – reforma nu este doar centrală dar a întregului sistem al administrației publice). Respectiv termenii acțiunilor ulterioare pot fi extinși.	De asemenea, extinderea termenelor pentru acțiunile ulterioare, propusă în acest context, poate afecta atingerea rezultatelor strategice planificate în timp util. Este important ca reformele să fie implementate conform unor termene clare și realiste, aliniate cu resursele disponibile.
	51	La Acțiunile 1 și 2 de la rezultatul strategic „Autoritățile administrației publice locale au capacitate de a furniza într-o manieră echitabilă servicii publice adecvate și accesibile populației, prin consolidarea capacităților administrative a autorităților publice locale și prin implementarea politicilor locale de dezvoltare.” se propun următoarele modificări, în contextul celor menționate mai sus: „Acțiunea 1. Cadrul normativ privind reforma administrației publice locale este îmbunătățit devenind un instrument eficient de furnizare a serviciilor publice adecvate și accesibile populației: 1.1. cadrul normativ privind reforma administrației publice locale, aplicabil celor două nivele ale administrației publice locale, elaborat și aprobat, gradual îmbunătățit în baza rezultatelor evaluării procesului de descentralizare, asocierea/cooperare intercomunitară și amalgamare voluntară, implementat în perioada 2024-2026;	Se acceptă parțial Având în vedere faptul că recomandările respective, în principiu, sunt integrate în alte documente de politici și de planificare strategică (PAG, PA CS ; PNA, Program SRAP ș.a.), acestea se susțin, însă nu pot fi integrate în Foaia de parcurs, pentru a nu dubla prevederile. Totodată, propunerile sunt incluse în agenda de lucru a Guvernului pe segmentul APL, precum și vor fi luate în considerație în procesul de implementare a priorităților în domeniul descentralizării și consolidării capacităților APL, astfel încât va fi ajustat atât cadrul normativ,

		1.2.elaborarea modelelor de reformă pentru autoritățile publice locale, reieșind din lecțiile învățate în procesul de descentralizare, asocierea/cooperare intercomunitară, delegare de competențe, de amalgamare voluntară și principiile îmbunătățirii calității serviciilor publice.” „Acțiunea 2. Capacități a administrației publice locale sporite prin utilizarea unor mecanisme de consolidare cum ar fi: asocierea/cooperarea intercomunitară, delegarea de competențe (pe verticală și orizontală) și amalgamarea teritorială voluntară , încât autoritățile publice locale sunt mai eficiente în furnizarea serviciilor publice de calitate, adecvate cerințelor cetățenilor și accesibile lor; 2.1 cadrul normativ privind formele de cooperare și delegare între autoritățile administrației publice locale modificat.”	cât și cel de politici, inclusiv privind reforma administrativ-teritorială la nivelurile I și II, în baza lecțiilor învățate din procesul de amalgamare voluntară.
	52	În final, atragem atenția că la Compartimentul „Managementul Finanțelor Publice” din Anexa la Proiect lipsesc prevederi privind intenția de consolidare a sistemului finanțelor publice la nivel local precum și a sistemului de finanțare a proiectelor de investiții la nivel local. Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că Proiectul poate fi susținut spre a fi promovat, doar după introducerea propunerilor menționate mai sus.	S-a luat act Cu titlu informativ- începând cu 1 ianuarie 2025, prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr.214/2024, Consiliul local este în drept de a majora impozitul pe bunurile imobiliare până la 300% pentru: - clădirile și terenurile neglijate situate în intravilan. Criteriile de încadrare în categoria clădirilor și terenurilor neglijate se adoptă prin decizia autorității reprezentative și deliberative a administrației publice locale; - terenul agricol nelucrat timp de doi ani consecutivi, impozitul fiind perceput începând cu al treilea an, în condițiile stabilite prin decizia

		autorității reprezentative și deliberative a administrației publice locale. De asemenea, sistemul taxelor locale al Republicii Moldova, acordă dreptul autorităților administrației publice locale să stabilească de sine stătător cotele taxelor locale în funcție de caracteristicile obiectelor impunerii. La fel, prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr.356/2022, au fost excluse cota maximă și cotele concrete pentru determinarea impozitului pentru bunurile imobiliare/impozitului funciar. Iar, prin Hotărârea Guvernului nr.193/2024 a fost aprobat Regulamentul cu privire la aprecierea sau actualizarea valorii de inventariere a bunurilor imobile în scopul impozitării, care oferă dreptul comisiilor de specialitate pentru inventarierea bunurilor imobile din cadrul primăriilor, de a aprecia sau actualiza valoarea de inventariere a bunurilor imobile ale persoanelor fizice-cetățeni din localitățile unde nu a fost efectuată evaluarea masivă de către organele cadastrale. APL urmează să-și fortifice efortul propriu de consolidare și creștere a puterii fiscale a bugetelor locale prin
--	--	---

			prisma instrumentelor prevăzute în cadrul normativ existent.
Institutul pentru Politici și Reforme Europene	53	Sistemul de planificare financiară și bugetară trebuie racordat la cadrul de planificare bugetară. Se propune reformularea acțiunii „Sistemul de planificare financiară și bugetară multi-anuală a politicilor este consolidat și racordat la cadrul de planificare bugetară, în conformitate cu rigorile europene” pentru a oferi o mai mare claritate acestei acțiuni	Precizare Formula respectivă a fost oferită de Ministerul Finanțelor în procesul de elaborare a foii de parcurs.
	54	Cele 4 acțiuni de la rezultatul strategic „Legislația și mecanismele de consultare sunt concepute într-o manieră incluzivă care să permită participarea activă a societății și luarea în considerare a contribuțiilor OSC-urilor în procesul decizional” trebuie reformulate în 2 acțiuni de bază: una ce vizează ajustarea cadrului normativ și a doua ce vizează ajustarea platformei on-line. Acțiunile 3 și 4 care de fapt sunt mai mult indicatori, ar putea fi reformulate în elaborarea rapoartelor anuale privind transparența în procesul decizional.	Se acceptă
	55	Termenul propus la acțiunea „Curriculum pentru programele de formare specializată pentru funcționarii publici de conducere și de execuție din cadrul subdiviziunilor resurselor umane elaborate” nu este alineat cu acțiunea precedentă. Pe de o parte timp de 2 ani toți vor beneficia de instruire, iar curriculumul va fi elaborat tocmai în decembrie 2027.	Se acceptă
	56	Se propune corelarea termenului de la acțiunea „Foaie de parcurs privind implementarea reformei salariale cu etape și termene pentru perioada 2026 – 2030 aprobată”, cu cel deja agreat cu FMI	Nu se acceptă Conform celor agreate în contextul angajamentelor asumate față de FMI, pentru perioada iunie 2025 urmează a fi prezentat (către reprezentantul FMI) un prim plan de acțiuni intern ce va include etape, indicatori, acțiuni, etc. aferente reformei salariale, inclusiv livrabile elaborate de expertul internațional contractat în acest sens,

			eventual (ținând cont de mersul reformei) doar un prim draft al foii de parcurs. Acțiunea inclusă în Foaia de parcurs este una mult mai complexă care necesită un termen mai larg de realizare și vor include acțiuni specifice și complexe de reformă salarială. În acest sens se consideră inoportun ajustarea/corelarea termenului de realizare din aceste două documente/acțiuni.
	57	Instruirea personalului în utilizarea SI nu contribuie nemijlocit la eficiența sistemului respectiv, respectiv urmează a fi reformulată acțiunea „Eficiența sistemului SIA „Audit CCRM” este îmbunătățită prin organizarea de training-uri pentru noii utilizatori”.	Se acceptă
	58	Reformularea acțiunii „Capacitățile auditorilor sunt consolidate prin instruirile și certificarea următorului grup de auditori”. Or, nu este clar dacă se vorbește despre un grup anume sau despre toți auditorii CC.	Se acceptă A fost reformulat
	59	Primele 2 sub-acțiuni de la acțiunea „Modelul de țară privind auditarea autorităților publice locale (APL) este identificat și acceptat, iar cadrul normativ aferent – modificat. Rolul Curții de Conturi în supravegherea și responsabilizarea APL este clar și corelat cu resursele instituționale disponibile” ar putea fi comasate în una singură.	Nu se acceptă Insistăm pe etapizarea acțiunii, deoarece este una complexă, implică mai multe instituții responsabile și riscuri de implementare. Totodată, prin avizul CC nr. 01/2-944-24 din 30.12.2024, de asemenea, lista instituțiilor responsabile a fost completată
	60	Dacă excludem referința la un grup anume în acțiunea „Necesitățile de instruire și certificare sunt evaluate regulat și ca urmare este organizat procesul de certificare”, atunci această acțiune practic o repetă pe cea anterioară, iar recomandarea CE a	Se acceptă

		fost de a menține aici doar reformele importante pe când necesitățile de certificare și certificarea este o activitate importantă, însă de rutină, ceea ce explică și termenul de realizare care spune că se va efectua cu regularitate. Propunem să fie exclusă.	
	61	La acțiunea „Necesarul de personal alocat în mod corespunzător, bazat pe natura, volumul și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul monitorizării, supravegherii și controlului autorităților și instituțiilor publice” se propune de a lăsa doar termenul final de realizare așa cum este la marea majoritate a acțiunilor	Se acceptă
	62	La acțiunile din cadrul rezultatului strategic „Mobilitatea cetățenilor și a mediului de afaceri facilitată prin dezvoltarea și extinderea serviciilor electronice transfrontaliere se propune MDED în calitate de prima instituție responsabilă. În plus, acțiunea 2 privind aderarea la inițiativa UE este prematur de a fi inclusă aici în condițiile în care nu este clar ce va fi constatat la analiza ce se va realiza în cadrul acțiunii 1 și dacă o să fie timp suficient până la termenul limită al acestei foi de parcurs, să se producă această aderare. Recomandarea CE este de a păstra în foaia de parcurs doar ceea ce este fezabil, prin urmare, recomandăm, reevaluarea potențialului de realizare a acestei activități.	Precizare Acesta este unul din aspectele de bază abordate și agreate de Comisia Europeană, iar termenul este unul rezonabil pentru a avea acțiunea realizată.
	63	Acțiunea „Registrele de stat prioritare modernizate” în forma ei ajustată, nu spune practic nimic. Se propune să fie exclusă mai ales că, reieșind din constrângerile bugetare s-ar putea ca alocările pentru astfel de activități să fie modeste.	Precizare Registrele care se propun a fi modernizate (4 la număr: RSUD, SIA ASC, Registrul bunurilor mobile și Registrul testamentelor și dosarelor succesoriale) sunt în proces de dezvoltare deja, cu resurse financiare alocate corespunzător. Dacă vor fi alte inițiative de modernizare a registrelor cu resurse financiare alocate, vor fi

			raportate și acestea în procesul de monitorizare. Totodată, SI „Registrul de stat al unităților de drept” este dezvoltat în cadrul contractului nr.MD-EGA-268047-CS-QCBS-2 implementat de ASP în comun cu AGE în cadrul proiectului finanțat de Banca Mondială „Modernizarea serviciilor guvernamentale” și respectiv SI „Acte stare civilă” este dezvoltat prin Acordul de finanțare dintre RM și Asociația Internațională pentru Dezvoltare și Acordul de împrumut dintre RM și BIRD. Mai mult ca atât, rezultatul strategic este focusat pe modernizarea Registrelor.
	64	Cu referire la acțiunea „Serviciile de examinare și documentare a conducătorilor auto și înmatriculare a vehiculelor digitalizate și modernizate”, considerăm că în următorii 3 ani, cu suportul diferitor donatori se va lucra și la multe alte seturi de servicii publice ce vor fi reinginerite și digitalizate. Astfel, nu este clar de ce includem cu prioritate serviciile din domeniul examinării și documentării conducătorilor auto și înmatricularea serviciilor, iar altele nu se includ. Consider că nu este o acțiune ce trebuie inclusă în foaia de parcurs.	Se acceptă Acțiunea poate fi exclusă întrucât prin realizarea acțiunii nr.4 se vor digitaliza și moderniza și serviciile de examinare și documentare a conducătorilor auto și înmatriculare a vehiculelor.
	65	Acțiunea „Cadrul metodologic de reglementare a managementului calității serviciilor publice dezvoltat” este formulată confuz. Noțiunile de cadru metodologic și cadru de reglementare, sunt utilizate cu semnificații distincte în limbajul uzual în administrația publică, iar aici aceste 2 noțiuni distincte sunt utilizate împreună ceea ce creează confuzie. Propunem să fie reformulată acțiunea pentru a clarifica ce exact se dorește a spune.	Se acceptă Acțiunea a fost reformulată

	66	Acțiunea „Planul de acțiuni în domeniul educației digitale pentru anii 2024-2027 implementat” este una recurentă, care considerăm că nu trebuie să se regăsească în foaia de parcurs. Conform recomandărilor CE, aici trebuie să fie doar acțiuni de reformă majore, iar implementarea unui plan de acțiuni nu poate fi calificată drept o acțiune reformatoare.	Se acceptă
	67	Cu referire la acțiunea „Programul pentru implementarea Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova, pentru anii 2025-2028 elaborat și aprobat” nu este clar cum va contribui aceasta la ponderea accesărilor serviciilor publice	Precizare Prin alfabetizarea digitală a populației (categoriile de beneficiari expres indicate în Program) va fi încurajată accesarea serviciilor electronice, pentru că pe lângă constrângerea de a avea o pondere mai mare a accesării serviciilor electronice care se referă la identitatea electronică redusă, o bună parte din beneficiarii serviciilor publice nu cunosc despre serviciile electronice - că ele sunt, cum pot fi accesate, care sunt beneficiile și avantajele accesării serviciilor electronice, or dacă populația ar cunoaște, ponderea accesării serviciilor online ar fi mai mare decât cea înregistrată actualmente.
	68	Cu referire la acțiunea „Setul unificat de principii comune a UI/UX Design dezvoltat” nu este clar cum va contribui aceasta la ponderea accesărilor serviciilor publice	Precizare Setul unificat de principii comune pentru UI/UX Design este esențial în contextul modernizării și digitalizării serviciilor publice din mai multe motive: uniformizarea experienței utilizatorilor, se asigură că serviciile sunt accesibile tuturor cetățenilor, inclusiv celor cu dizabilități, o

			interfață clară, intuitivă și consistentă îmbunătățește încrederea cetățenilor în serviciile publice digitale, astfel că o dată ce utilizatorii simt că pot naviga cu ușurință și că au control asupra procesului, este mai mare probabilitatea ca ei să opteze pentru accesarea serviciilor electronice, optimizarea resurselor publice, deoarece nu mai este necesar ca fiecare instituție să creeze propriile reguli și soluții de design de la zero
	69	Reieșind din termenul limită stabilit pentru acțiunea „Structura revizuită a unităților de cheltuieli aflate în subordinea Guvernului este pregătită și pilotată. Cadrul normativ care să susțină numărul revizuit este modificat” și acțiunea „Întreaga structură a unităților de cheltuieli este revizuită și cadrul normativ este modificat”, considerăm oportun de comasat ambele acțiuni în una singură.	Se acceptă Ambele acțiuni au fost comasate în una singura – ultima având denumirea potrivita pentru a le cuprinde pe ambele. Termenul rămâne decembrie 2027.